

پارک دانش science park

ترجمه: ته‌مینه مولانا

در سازمان‌های مختلف و ایجاد پارک‌های دانش، در نقش یک اهرم در رسیدن به منابع مورد نیاز لایبراتور، جهت تحقق توسعه اقتصادی، متداول می‌گردد.

طبق آمار عرضه شده پارک‌های علوم در خصوص ارائه انکوباتور و کمک به رشد شرکت‌های پویا به گونه‌ای توفیق داشته‌اند که مثلاً در ایالات متحده امریکا طی ۵ سال گذشته قریب به ۸۰۰ موسسه را به ثمر رسانیده‌اند، در حالی که تنها ۱۳ درصد از آنها با شکست مواجه شده‌اند. حدود یک چهارم از شرکت‌های خارج شد از انکوباتورها همچنان در پارک مربوطه باقی مانده‌اند و کمتر از ۱۰ درصد از آنها که خارج شده‌اند، در منطقه نزدیک به پارک فعالیت خود را ادامه داده‌اند.

در ضمن در آنجایی که پارک‌های علوم مولد ۲/۵ شغل افزوده‌اند، تا کنون کل فرصت‌های شغلی در پارک‌های دانش ایالات متحده و کانادا بیش از ۷۵۰ هزار بالغ گردیده است.

مدیریت پارک‌ها

الگوی مدیریت پارک دانش که نخستین بار توسط Carbal Regis ارائه گردید که با در داشتن ۱۰ نکته اساسی از سال ۱۹۹۰ در اداره پارک‌های دانش در سراسر جهان مورد استفاده قرار گرفته است. بر اساس این الگو که با هدف توسعه ملک پارک دانش تدوین گردیده نکات زیر در نظر گرفته شده است:

۱. برخورداری از پرسنل D&R واجد شرایط در حوزه‌های علمی و دقیقاً مرتبط همان موضوعی که پارک با آن شناخته شده است.

۲. توان بازاریابی خدمات و محصولات ارزشمند خود.

به بخش خصوصی‌اند اما امکانات مشابهی برای واحدهای دانشگاهی و دولتی وجود دارد و در حقیقت تعامل سه بخش دانشگاهی، دولتی و خصوصی است که به پارک‌ها پویایی و تحرک لازم را می‌بخشد. وظیفه اصلی پارک‌های دانش کمک به کسب و کارهای پویا درحین تقابل با شرکت‌های مشتری است. در ضمن پارک از یک بودجه عملیاتی شامل کمتر از یک میلیون دلار در سال برخوردار است.

پارک‌های دانش از آن رو که به عنوان یک نهاد غیر انتفاعی طراحی شده‌اند، لزوماً بازده خالص مشخصی را تولید نمی‌نمایند. در چند سال اخیر گرچه انواع مشاغل از جمله موسسات دارویی، خدمات علمی و مهندسی در پارک‌های دانش به فعالیت پرداخته‌اند ولی ۴۵ درصد از کل مشاغل به شرکت‌های فن‌آوری اطلاعات اختصاص یافته است.

همچنین به تازگی الگوی جدیدی با ایجاد فضای اشتراکی برای محققان آکادمیک و صنعتی طراحی شده است. طبق این الگو هر دو طرف متعهد به سهیم شدن در فعالیت‌های به مراتب دامنه دار تر می‌باشند، در این اثنا با دسترس قرار دادن سایت‌های مفید برای محققان، شرکت‌ها و حتی دانشجویان محیط‌های زنده کاری می‌یابد. شاید بتوان لزوم تخصیص سرمایه به تحقیقات غیر دانشگاهی و سازمان‌هایی همچون لایبراتورهای فدرال را دلایل توسعه پارک‌های دانش ذکر کرد، چرا که علاوه بر دانشگاه‌ها، مراکز عمده تحقیقاتی می‌توانند هدایت‌گران کلیدی در راستای توسعه اقتصادی مبتنی بر فن‌آوری به شمار آیند. امروزه به طرز فزاینده‌ای گشایش لایبراتور فدرال

با قوانین و طرح ریزی کسب و کار موفقیتشان تضمین گردد.

از طرفی دانشگاه‌ها نیز به سهم خود از طریق ارائه تلاش‌های شان به دنیای کسب و کار بهره‌برد و به سمت صنعت رهنمون می‌گردند.

به عبارتی پارک‌های دانش نیروی حاصل از تلقین آموزش، تحقیقات و سرمایه‌گذاری خصوصی را مهار کرده و با ایجاد مشاغل جدید، صنایع نو و راهکارهای مناسب در جهت حل معضلات دیرین بشر حرکت می‌نمایند.

پارک‌های دانش سرچشمه کارآفرینی، استعداد و رقابت اقتصادی ملت‌ها به شمار رفته و مولفه‌ای کلیدی جهت حمایت زیربنایی از رشد اقتصادی مبتنی بر دانش محسوب می‌گردند.

به این ترتیب با تدارک مکان‌هایی که در آن دولت، دانشگاه و شرکت‌های خصوصی همکاری و مشارکت نمایند، فضاهایی خلق می‌شوند که شکوفایی و نوآوری را هر چه بیشتر میسر سازند. پارک‌های دانش، توسعه، تغییر و تجاری شدن فن‌آوری را افزایش می‌دهند. امروز برای مثال بیش از ۳۰۰ هزار کارمند در امریکای شمالی در پارک‌های دانش دانشگاه در حال فعالیت‌اند و هر اشتغال در پارک‌های دانش بطور متوسط مولد ۲/۵۷ فرصت شغلی در عرصه اقتصادی می‌باشد.

در حالیکه پارک‌ها از لحاظ اندازه و شکل، از آسمان خراش‌های شهری تا مکان‌های حومه یا روستایی بسیار متفاوت می‌باشند، اصولاً هر یک توسط یک دانشگاه یا تشکیلات غیر انتفاعی وابسته به دانشگاه اداره می‌شود.

هر چند شرکت‌ها در این پارک‌ها عمدتاً مربوط

پارک دانش به ملکی اطلاق می‌شود که به عنوان منطقه‌ای تجمع کسب و کارهای مربوط با فن‌آوری، علوم و تحقیقات ایجاد گردیده است.

تعریف یک پارک دانش به طور کامل مشخص نشده، لیکن اصولاً کسب و کارها و تشکیلات مستقر در پارک‌های مذکور بر نوآوری و بهبود محصول تمرکز دارند و این درست بر خلاف پارک‌های صنعتی است که بر ساخت و تولید و پارک‌های کسب و کار که صرفاً بر مدیریت تمرکز دارند. همچنین غالباً پارک‌ها با همکاری یا مدیریت موسسات آموزش عالی یعنی کالج‌ها و دانشگاه‌ها به فعالیت می‌پردازند.

هر چند پارک‌های دانش در حال گسترش در سراسر جهان می‌باشند اما اکثرآدر کشور‌های توسعه‌یافته رواج دارند به طوری که فقط در امریکای شمالی ۱۴۰ پارک فعالیت می‌کنند. در حال حاضر هم معناهای نزدیکی برای ترکیب "پارک دانش" مطرح شده که از جمله آن می‌توان به پارک تحقیقات، پارک فن‌آوری، تکنوپولیس یا شهر فن‌آوری، مرکز علوم و پارک بیو مدیکال اشاره نمود.

اصولاً عنوان مناسب بر گونه‌ی علم و تحقیقی که پارک مورد نظر به آن اشتغال دارد بستگی دارد.

تاریخچه

ظهور نخستین پارک‌های دانش به اوایل دهه ۱۹۵۰ باز می‌گردد، و از شکل محدود و ساده در آغازین سال‌های پیدایش، امروزه بدل به واحدهایی شده‌اند تا بستری برای کسب و کارهای پویا فراهم آورند تا به مجرد جدا شدن از دانشگاه یا شرکت اصلی فعالیت خود را آغاز نمایند و با آموزش‌های تدارک دیده نظیر آشنایی

science park

۳. امکان فراهم ساختن تخصص بازاریابی و مدیریتی جهت موسسات، خصوصاً آن دسته موسسات کوچک و متوسط که با فقدان چنین منابعی رو به رو می‌باشند.

۴. قرار داشتن در اجتماعاتی که حفاظت از رموز فرآیند و محصول را از طریق امتیاز انحصاری مقدر باشد.

۵. برخورداری از توان انتخاب موسسات داوطلب ورود به پارک و تطابق طرح کسب و کار از جهت هماهنگی آن با هویت پارک علوم.

۶. بهره‌مندی از هویتی شفاف که غالباً و بطور سمبولیک در نام پارک، لوگوی آن و بخش مدیریت آن لحاظ می‌گردد.

۷. برخورداری از مدیریتی برجسته با تخصص در امور مالی که در ارائه طرح‌های توسعه بلند مدت دارای توانمندی قابل توجه باشد.

۸. بهره‌مندی از پشتوانه نقش آفرینان اقتصادی قدرتمند، پویا و با ثبات نظیر آژانس‌های سرمایه‌گذاری، موسسات سیاسی یا دانشگاه‌ها.

۹. دارا بودن افراد صاحب نظر با قوه تصمیم‌گیری و پس زمینه شغلی عالی، یعنی فردی که از سوی آن نقش آفرینان اقتصادی بر هردو حوزه آکادمیک و صنعت و نیز موضوع مدیریت و طرح‌های بلند مدت توسعه اشراف کامل داشته باشد.

۱۰. برخورداری از ارتباط نزدیک با موسسات مشاوره صاحب نام، موسسات خدمات فنی از جمله لابراتوارها و موسسات کنترل کیفیت.

نهاد‌های مرتبط با پارک‌های دانش

(الف) انجمن پارک‌های تحقیقاتی دانشگاه (AURP)^۱

تاریخچه - در سال ۱۹۸۶، تنی چند از مدیران پارک‌های دانش در راستای مبحث پارک‌های

پژوهشی مرتبط با دانشگاه، اولین کنفرانس بین‌المللی خود را در ایالات متحده آمریکا با محدودیت موضوع آینده بانک‌های تحقیقات ترتیب دادند. و این نقطه آغازین شکل‌گیری انجمن بانک‌های تحقیقاتی دانشگاه (AURP) در واکنش به توجه رو به رشد به فعالیت‌های تحقیق و توسعه به شمار می‌رفت. این انجمن غیر انتفاعی، پارک‌های دانش را با ویژگی‌های زیر معرفی می‌کند:

۱. ملکی که اساساً برای امکانات تحقیق و توسعه شرکت‌ها با فن‌آوری پیشرفته و صنعت پشتیبانی طراحی شده است.

۲. داشتن روابط پیوسته رسمی یا عملیاتی با موسسات علمی / پژوهشی و آموزش عالی.

۳. کمک به ترویج D&R دانشگاه از طریق مشارکت‌های صنعت، و کمک به رشد بنگاه‌های اقتصادی جدید و بهبود زمینه توسعه اقتصادی.

۴. کمک به انتقال مهارت‌های مربوط به فن‌آوری و کسب و کار میان گوه‌های دانشگاهی و صنعتی. طبق نظر این انجمن، پارک دانش امکان دارد یک نهاد غیر انتفاعی یا انتفاعی باشد که به صورت کلی یا بخشی از آن در تملک دانشگاه یا نهاد مرتبط با آن قرار داشته باشد.

همچنین، این احتمال نیز وجود دارد که پارک در مالکیت یک نهاد غیر دانشگاهی باشد به شرط آنکه از روابط پیوسته و رسمی با یک دانشگاه بهره‌مند باشد.

(ب) انجمن بین‌المللی پارک‌های علوم^۲ این انجمن هدایت برنامه‌ها و حرکت‌هایی که در راستای هدف پارک‌های دانش که همانا ترویج توسعه اقتصادی و رقابت شهرها و مناطق از طریق خلق کسب و کارهای تازه، ارزش‌افزایی برای شرکت‌ها و تکوین مشاغل دانش‌محور جدید است را بر عهده دارد.

۱. AURP: Association Of University

Research Parks

۲. International Association of

Science Parks

<http://en.Wikipedia.org>